

لیبرل ڈیموکریسی دا نظام یورپ وچ رجواڑاشاہی نوں ختم کر کے ہوند
وچ آیا۔ اس سیاسی پرئالی نوں قائم کرن والی بُرجوا جماعت سی آتے
اس نظام وچ طاقت جائداداں دے مالک آتے دولت مند گورے مرداں دے
ہتھ وچ سی۔ گوری عورت آتے بناں جائداد والے مرداں نوں اس سسٹم
وچ کوئی حق نہیں سن۔

اس نظام دے آؤن توں پہلاں یورپ وچ راجے آتے پوپ اپنی منمرضی
کردے سی۔ بُرجوازی نے اوناں دی طاقت نوں ختم کر کے اک نواں
نظام قائم کیتا۔ پر اس نویں نظام آتے راج پرئالی وچ جائداد
آتے دولت والے گورے مرد بہارو سن۔ لیبرل جمہوریت دا نظام اوناں
دا اک ہتھیار سی جس نال اوہ سماج دے ہورناں طبقیان آتے ہسیاں
آتے اپنی مرضی ٹھوسدے سی آتے مُلک دے سارے وسیلیاں نوں اپنی
مرضی مطابق اپنے مُنافیاں لئی ورت سکدے سی۔ اس سسٹم وچ ووٹ پاؤن
آتے چُنے جان دا حق صرف جائداد دے مالک دولت مند مرداں نوں ہی
سی۔ جنہاں کول جائداد آتے دولت نہیں سی اوناں گورے مرداں نوں
آتے عورتاں نوں نہ تاں ووٹ پاؤن دا حق سی آتے نہ ہی اوہ
چوٹاں وچ اُمیدوار دے طور تے کھڑے ہو سکدے سی۔ عورتاں، مزدوراں،
کساناں آتے ہورناں لوکاں نے اس دے خلاف جدوجہد کیتی آتے
گجھ حق جتے۔ سوئزرلینڈ وچ تاں عورتاں نوں ووٹ پاؤن دا حق
وی کتے ۱۹۸۳ وچ جا کے ملیا۔

امریکہ وچ وی جائداد ہین آتے دولت ہین گورے مرداں نوں آتے
عورتاں، کالیاں تے مُدھ-قدیمی لوکاں نوں کوئی حق حاصل نہیں سی۔ ایہ
حق عورتاں، کالیاں، آتے بناں جائداد والے گورے مرداں نے اک
بہت ہی لمبی آتے خونی جدوجہد بعد جتیا۔ امریکہ دے جدی لوکاں

نوں تاں شہری وی ۱۹۳۰ دے دہاکے وچ بنایا گیا آتے اجے وی امریکہ
وچ اوناں دی کوئی پُچھ نہیں۔

ہندوستان وچ ۱۸۵۷ دے غدر دا نشانہ انگریزاں دا ڈیرا ڈنڈا چُکنا
آتے ہندوستان چوں اوناں دا راج ختم کرنا سی۔ انگریزاں نے
آپنے ہندوستانی پٹھوان دی مدد نال جد اس غدر نوں کچل دتا
تاں انہاں نے ہندوستان چ لبرل ٹیموکریسی دے ڈھنگ دا راج
قائم کرن دا راہ پھڑیا سی۔ اس لئی ۱۸۵۷ دے غدر دے بعد بستیاوادیاں
نے ہندوستان دے راجیاں مہاراجیاں آتے جائداداں آتے دولتیاں والے
جگیدار طبقے نوں طاقت دینی شروع کر دتی، جو انگریزاں دے پٹھو
سی، تاں کہ ایہ تبکا انگریز بستیاوادیاں دی دھر بنیا رہے تے
اوناں دا راج آتے لٹ دا سسٹم قائم رہے۔ اتھے وی اوناں
نے ووٹ پاؤن آتے چُنے جان دا حق جائداد آتے دولت والے اُچیاں
ذاتاں دے مرداں نوں دتا۔ کانگرس، مُسلم لیگ آتے ہور سیاسی پارٹیاں،
جہڑیاں لبرل ٹیموکریسی دیاں قائل سن، نے وی جائداد والے آتے
دولت والے اُچیاں ذاتاں دے مرداں دے ہتھ سیاسی طاقت برقرار رکھن
والی لبرل ٹیموکریسی نوں ترجیح دتی کیونکہ ایہ نظام آتے بندوبست
اوناں دے ہتھ نوں وی بڑا مافک بہندا سی۔

اس کرکے ۱۹۴۷ دی رسمی آزادی آتے مُلک دی ونڈ دے بعد ۱۹۵۰ دے
سنویدھان وچ وی لبرل ٹیموکریسی دے راہ ہور نوں پکا کیتا گیا
کیونکہ جائداد آتے دولت والے اُچی ذات دے مرداں دے ایہ فٹ بہنی
سی۔ اتھے وی ایہ پرناں یورپ آتے امریکہ وانگ لوٹو ڈھانی دے
ہتھ نال میل کھاندی سی۔ کانگرس آتے ہورناں پارٹیاں دے لیڈر اُچی
ذات والے دولتمند مرد سن۔ آتے سنویدھان بناؤن والی اسمبلی دے میمبر
وی اُچی ذات والے دولتمند مرد ہی سی۔ ودھان گھڑن والی اسمبلی دے
تین سو میمبر سن جنہاں وچوں دو تہائی اُچیاں ذاتاں نال سبندھ

رکھن والے امیر مرد سن آتے صرف نوں عورتاں ہی اس اسمبلی وچ شامل کیتیاں گئیاں۔

پر انگریزاں خلاف آزادی دی جنگ وچ عورتاں، مزدوراں، کساناں، چھوٹیاں ذاتاں دے لوکاں، آتے کبائلی لوکاں نے بہت ہی قربانیاں دتیاں سی اس لئی جائداداں آتے دولتتاں والے اچھی ذات والے مرداں نال بہری پئی اس اسمبلی نوں مجبوراً انہاں سبھ لوکاں نوں وی کجھ حق دینے پئے کیونکہ اوہ جائدے سن کہ جے اوہ ایہ اینج نہ کردے تاں ۱۹۴۷ دے بعد اوناں دا راج قائم نہیں رہ سکدا سی۔ سنویدھان وچ بیشک رسمی طور تے عام لوکاں دے ہکاں نوں تسلیم کیتا گیا پر اصلی طاقت جائداداں والے اچھی ذات دے مرداں دے ہتھان وچ ہی رہی۔ اس کرکے عام لوکاں نوں ووٹ پائون دا حق دے ملن دے باوجود وی سیاسی طاقت اجے وی اوناں دے ہتھ وچ ہی رہندی ہے۔

لیبرل ڈیموکریسی دا ایہ خاصہ ہے کہ اس نظام وچ عام لوک ووٹاں تاں پا سکدے ہن پر طاقت دولت والیاں دے ہتھ وچ ہی رہندی ہے۔ جتھے جتھے وی لیبرل ڈیموکریسی دا سسٹم موجود ہے اوتھے ایہ ہی حال ہے۔ ہندوستان وچ اس دا اک خاص پگھ ایہ وی ہے کہ طاقت اچھیاں ذاتاں والے امیر مرداں دے ہتھ وچ رہندی ہے۔ ایہ شاید اس کرکے ہے کہ ہندوستان وچ دولتتاں تے جائداداں دے مالک اچھ ذاتاں دے مرد ہن۔

ذات پات دا مثلاً ہووے، غریبی آتے بھگھ دا مثلاً ہووے جاں صحت دا مثلاً ہووے انہاں وچوں کسے وی مسئلے دا حل کرن وچ لیبرل ڈیموکریسی دی دلچسپی نہیں ہے۔ کیونکہ لیبرل ڈیموکریسی عام آدمی دے مثلیاں نوں حل کرن وچ کوئی دلچسپی نہیں رکھدی اس لئی کوئی حیرانی دی گل نہیں کہ عام لوکاں دے مسئلے پچھلے ۶۴ سالوں وچ وی حل

نہیں ہوئے ہن۔ سارے آرتھک، سیاسی، سماجی آتے ہور مسلے جیوں دے تیوں
ہی کھڑھے ہن آتے لوکاں دا حال بدتر ہندا جا رہیا ہے۔ عام
لوک غریب ہو رہے ہن تے جو پہلاں امیر سن ہور امیر ہو
رہے ہن۔

لیبرل ڈیموکریسی نے دُنیا بھر وچ ایہ ہی کیتا ہے۔ مثال دے طور
تے امریکہ وچ عام ورکر آتے کمپنی دے اچتم عہدیدار دی تنخواہ
وچ ۳۴۰ گناں فرق ہے۔ اس کرکے ہن عام لوک کہہ رہے ہن کہ
ایہ نظام ۹۹ فی صدی لوکاں نوں لٹن والا نظام ہے۔

صاف ہے کہ لیبرل ڈیموکریسی ہن کتے وی لوکاں دیاں لوڑاں نال میل
نہیں کھاندی اس لئی دُنیا دے ہر کونے وچ لوک اس تے اعتبار
کرنا چھڈ کے اس توں بہتر سِدھی جمہوریت دے راہ پین دے بارے
وچار وٹاندرا کر رہے ہن۔ امریکہ وچ ساکوپائیں لہر نے ایہ
مثلا نتار کے سامنے لیاندا ہے۔ نسل واد آتے مردشاہی دے غلبے دے
خلاف سنگھرش وی اس دا انکھڑواں حصہ ہے۔

ہندوستان وچ وی سِدھی جمہوریت، لوکشاہی جاں پرجا-راج دے چرچے
ہو رہے ہن۔ ذاتپات آتے مردشاہی دی جکر دے خلاف سنگھرش اس
پرجا راج آتے سِدھی جمہوریت دے انکھڑویں حصے ہن۔ انہاں دوواں
دے بغیر سِدھی جمہوریت وی اچیاں ذاتاں والے دولتمند مرداں دا
ہتھیار بن کے رہ جاویگی۔